Is that Guy Wearing a dress?

בגד אשה

Mordechai was a drama major in college. He was asked to be part of an all-male play.

There was only one catch: He was asked to play a woman named Marylin. He would have to dress up like a woman (completely) for the play. He tried to get a different role, but to no avail.

Mordechai didn't know what to do. He always saw people dressing up on Purim in women's clothes, but felt there was something wrong with it. He didn't want to be hypocritical. So he asked his community Rabbi whether or not it's allowed.

Questions to Consider

- What's wrong with dressing like the opposite gender?
- What about on Purim, when dressing up in costume?

Sources

[1] Gemara Nazir 59a

[2] Sefer HaChinuch: Mitzvah 542

[3] Rambam: Hilchos Avodas Kochavim 12:10

[4] Kesef Mishna, ibid.

[5] Tur: Yoreh De'ah 182:5

[6] Bach, ibid.

[7] Shulchan Aruch: Yoreh De'ah 182:5

[8] Taz (4), ibid.

[9] Shach (7), ibid.

[10] Shulchan Aruch: Orach Chaim 696

[11] Mishna Brura (30), ibid.

איכא דאמרי אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה משום לא יהיה כלי גבר שמלת אשה ואפילו הכי אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. ולא מני לשנויי דרבי יוחנן נמי מדברי סופרים קאמר דנקיט ליה לטעמיה מקרא: הוא דאמר כי האי תנא. וכו'

מתני'

איכא דאמרי אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה עובר משום לא ילבש גבר שמלת אשה ואפילו הכי אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים הוא דאמר כי האי תנא דתניא המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה עובר משום לא ילבש גבר שמלת אשה ותנא קמא האי לא ילבש גבר מאי דריש ביה מיבעי ליה לכדתניא [1]לא יהיה כלי גבר על אשה מאי תלמוד לומר אם שלא ילבש איש שמלת אשה ואשה שמלת איש הרי כבר נאמר תועבה היא ואין כאן תועבה אלא שלא ילבש איש שמלת אשה וישב בין הנשים ואשה שמלת איש ותשב בין האנשים רבי אליעזר בן יעקב אומר [א]מנין שלא תצא אשה בכלי זיין למלחמה ת"ל לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא יתקן איש בתיקוני אשה אמר רב נחמן בנזיר מותר ולית הילכתא כוותיה אמרו ליה רבנן לר"ש בר אבא חזינא ליה לרבי יוחנן דלית ליה אמר להון מחמת זקנה נשרו ההוא דאיתחייב נגידא קמיה דרבי אמי איגלאי בית השחי חזייה דלא מגלח אמר להון רבי אמי שיבקוה דין מן חבריא הוא בעא מיניה רב מרבי חייא מהו לגלח אמר ליה אסור אמר ליה והא קא גדל א"ל [ב]בר פחתי זמן יש לו כל זמן שהוא גדל נושר בעא מיניה רב מרבי חייא מהו לחוך אמר ליה [ג]אסור בבגדו מהו א"ל [ד]מותר איכא דאמרי בעא מיניה בתפלה בבגדו מאי א"ל אסור [ה]ולית הילכתא כוותיה:

מתני'

מיכל דאמרי. דנהדיא מפרש רבי חייא משום לא ילבש גבר שמלת אשה ומשה דרכה בכך שהוא ניוול לה כשיש לה שער: **ומנא קמא.** דסבר דאינה אלא מדברי סופרים מאי דריש [ו] מהאי לא ילבש(ו): **אם ללמד שלא ילבש.** כלומר ומש אמר לך הכתוב שמלת אשה אכך לא קראו הכתוב תועבה היא [ז]אלא למה הוא שלא ילבש הרי הוא בכלל לא יהיה כלי גבר שמלת אשה [ח]ולך ושב בין הנשים שיש לאשה תשוקה לבעלה: **ככלי זיין למלחמה.** כדמתרגמינן לא יהא תיקון זיין דגבר: **תלמוד לומר לא יהיה כלי גבר על אשה.** וזה שמלינו ביעל שלבשה מבר הקיני שלא הרגוה לסיסרא בכלי זיין אלא כמו שנאמר [ט] יד ליתד תשלחנה (שופטים ה): **שלא יתקן איש בתיקוני אשה.** דהכי מתרגמינן ליה שלא יכחול ושלא יפרכס [י]כנגדי בעושים של אשה: **מזינא ליה לר' יוחנן דלית ליה.** שיער בנית השחי: **מיגלאי איגלאי.** כי הוו מגלחי [יא] בהפשט מתניתא לנגדיה: **דין מן חבריא הוא.** לידע דלאסור להעביר [יב] בית השחי: **מהו לגלח.** במספרים בית השחי: **והא קא גדל.** וקא מצער ליה לאינש: **בר פחתי.** בנו של תלמיד חכם: **גבול יש לו.** לאומו שער כיון שגדל יותר ממה שאדם יכול [יג]לסובלו נוסר מלגלו: (נזיר) **מהו לחוך.** בנית השחי גילו כדי להעביר את השיער [יד]: **מהו לחוך כנגדו.** כנגד בית השחי כדי שיבקוה נוסר על ידי תיקון: **ת"ל מופר.** הואיל ואינו נוגע בשער אלא בנגדו: **מיכל דאמרי.** הכי קמיבעיא ליה בתפלה בנגדו מאי לגומר הממפלל מהו לחוך בנגדו כדי שיפלו כנים ממנו הואיל ואינו נוגע בשערו: **ת"ל מפר ולית הלכתא כווותיה.** משום דכיון דאינו נוגע בשערו מופר. לאחן כמו שור הממתכך בכותל (בבא קמא דף מד.):

מתני'

מלגלג מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דבריית' קתני סתמא בהעברת[8] שער דמשמע בכל מקום בין בשאר בית השחי ובית הערוה מדקתמר סתמא ומשני ובבית הערוה אלמא שאר מיבעיות נמי אסור ומשני אלא מי קתמר רב במספרים ומדקתמר אלא משמע דהכי פירושו לעולם מיירי אף בשאר בית השחי ובית הערוה ד)דקתמר רב הייגו במספרים כעין תער: **אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן **המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה מיתיבי העברת שער אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים.** ומשמע לן דמיירי אף בשאר בית השחי ובית הערוה מדקתמר סתמא ומשני מתי לוקה דקתמר ר' יוחנן מדרבנן וכן לוקה דבריית' היינו מדרבנן וכפי גירסת הלכות גדולות משמע דאפי' דשאר מיבעיות אסור להעביר שיער[9] והכלכה פסוקה דרב יהודאי בהלכות נדה מכתב ה"ר יוסף טוב עלם יש כמו בהלכות שלנו[10] אך דגורס במסקנא כי קתמר רב במספרים ולא גרסינן אלא ומשמע דה"פ רב אמר מיקל אדם כל גופו בתער היינו דשאר מיבעיות לדאסור ובתער דקתמר דכעין תער אבל בתער ממש ולאו עובר מדברי סופרים כדקתני בבריית' ולאו דבעי רב מרבי חייא מהו לגלח במספרים קמבעיא ליה והשיב לו דאף במספרים אסור מדקתמר ליה והא קא גדיל כלומר ומצערו ולאו שרי במספרים יטלנו במספרים ורב נמי דשרי כל גופו במספרים כעין תער היינו בשאר מיבעיות אבל בשאר בית השחי ובית הערוה אסור במספרים [ושמע] אף על גב דלא כתוב [במספרים] אלא מ"מ הוי פירושו כלאלו גרסינן אלא והרבה ים בהש"ס כזה וחזר להעמיד דברי רב בבית השחי כו'[ס]: **בעי** מיניה רב מרבי חייא מהו לגלח. פי' בית השחי ובית הערוה: אמר ליה אסור. לפי גירסת הספרים שלנו הבעיא בתער ממש ואסר לו תער ומספרים שרי ולפירוש [הלכות גדולות][11] הבעיא במספרים ואסר לו אף במספרים וכן נראה מדקתמר והא קא גדיל ומאי קושיא יטלנו במספרים: **והא** קא גדיל[12]. והואיל וקופו ליגדל ולצער לאומו אף כשיגלנו מצערא: **גבול** יש לו[13]. שאינו גדל והולך כשיער הרגש וליכא לצער (הכי גרסינן)[13] משמע כשאין אדם מתכוין לזוי אלא ליגדל[14] דלית ליה משום כלי גבר ואם כן המתפלל במהרה כדי שלא יחכוך בעלמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו שמואל מאיר"ש היה מתפלל במהרה: **מהו** לחוך ולהתחכך. כדי להשיר שער בית השחי ובית הערוה ממר[15] ליה אסור ולית הילכתא כוותיה:

ומי

מסורת הש"ס

ס) זבחים יג: מנ. שבת ג: כט.], ס) ל"ל שמעינן דלכל, ג) גירסת פ"מ זה הלשון תמר רכ, ד) גי' פ"מ ובתמיד, ה) [ועי' תוס' יבמות מת. ד"ה לא עשה].

תורה אור השלם

1. לֹא יִהְיֶה כְלִי גֶבֶר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה כִּי תוֹעֲבַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ כָּל עֹשֵׂה אֵלֶּה: דברים כב ה

נוסחת הריב"ן

ו) כיה נהמי: ז) הכתוב כמשמעו: ז) תועבה היא למה לי: ד) ולך ניו הנשים שיש לאומו משום ייחוד: ט) ועי' תוס' ד"ה לא יהיה כלי גבר, י) כנגדי לנעשים בעל של אשה: יא) שיער: יב) לקבול: טו) ע"ש מיכון: יג) בנית השחי בנגד כדי כו':

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה ת"ל לא יהיה כו' יהיה ליתר תשלחנה. וכן הוא בילקוט שם. וכן הוא בילקוט שופטים סימן ע:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ת"ל לא יהיה כו' יהיה ליתר תשלחנה. וכן הוא בילקוט שם. וכן הוא בילקוט שופטים סימן ע:

הגהות התוספות

1. ל"ל דס"ל כחילוק. 2. תימה נמי נמחק. 3. ל"ל אם שלא. 4. ל"ל משמע לכל כו'. 5. תימה נמי נמחק. 6. ל"ל הכי גרס אמר רב כו'. 7. ל"ל ובאמר מצרים מי שרי. 8. ל"ל בהעברת. 9. בס"ע איתא בתער במקום תימה שיער. 10. בס"י בהלכות גדולות שלנו. 11. ל"ל הלכות פסוקות. 12. ל"ל ול"ת מפרש והא קגדיל. והוא הטעם אמר עם דיבור שלפ"ו. 13. ל"ל הגה"ה. 14. ל"ל ליגדל מצערא. 15. נראה דמתניתא אמר ליה הוא דיבור אדם וקאי אהפילה בנגדו. (אבל עי' ליקוטי הלכות).

מוסף רש"י

בר פחתי. בן גדוליס (שבת ג כט.). הדרן עלך שני נזירים

פי' הרא"ש

ה"ז לוקה משום לא יהיה כלי גבר וכו' וכיון דקרא מיירי אלמא לוקה מדאורייתא: הרי כבר נאמר בסיפיה דקרא כי תועבה היא הלכך ליכא לפרושי ריישיה דקרא הכי דבכה"ג ליכא תועבה אלא ביושב בין הנשים דוגמת אשה כדי לזנות עמהן: ה"ג במילתיה דר"א בן יעקב מנין שלא תצא וכו' ת"ל לא יהיה כלי גבר וכו' ולא יהיה כלי גבר שמלת אשה לא יתקן גבר בתיקוני אתתא. פי' שלא יכחול ולא יפרכס ולא יעבור בית השחי ובית הערוה: [בנזיר מותר]. דכיון דמגלח כל ראשו ביום כלות נזירותו ליכא תקון אשה בהעברת בית השחי ובית הערוה. ולית הלכתא כותיה: חזינן ליה לר' יוחנן דלית ליה. פירוש שער בית השחי [והוא] נופיה מחייב בהעברתו ומלגלג מצני במספרים ג)שקלניה ללכלי[4] הפסות מדברי סופרים לפול לרבי יוחנן אף במספרים:

ההוא גברא דאיתחייב נגידא קמיה דר' אמי. נתחייב מלקות: מיגלאי בית השחי ומזייה דלא מגלח אמר להון רבי אמי שיבקוה דין מן חבריא הוא. משמע נמי הכא דמדרבנן נמי[5] לאסור אף במספרים בית השחי ובית הערוה אבל בשאר מיבעיות לגלח אמר ליה אסור אמר ליה והא קא גדל א"ל [ב]בר פחתי זמן יש לו כל זמן שהוא גדל נושר בעא מיניה רב מרבי חייא מהו לחוך אמר ליה [ג]אסור בבגדו מהו א"ל [ד]מותר בעא מיניה בתפלה בבגדו מאי א"ל אסור [ה]ולית הילכתא כוותיה:

יג א מי' פי"ב מהל' עבודת כוכבים הל"י סמג לאוין נח טוש"ע יו"ד סי' קפב סעי' ס:

יד ב ג טוש"ע שם סעי' ג:

טו ד טוש"ע או"ח סי' לב סעי' ז בהג"ה וסי' לז סעי' ג:

Gemara Nazir 59a [1]

R' Chiya bar Abba said in the name of Rav Yochanan: A man who removes the hair of his underarms or of his *beis ha'ervah* receives lashes for violating, *"A man should not wear a garment of women."* (Devarim 22:5)

They asked a question: [But] a *braissa* writes that "removing [such] hair is not a Biblical violation, but rather only a rabbinic violation [Divrei Sofrim]"!

[The Gemara answers]: Rav Yochanan was following in the footsteps of a different Tannaitic opinion, that of the following *braissa*: "One who removes the hair of his underarms or his *beis ha'ervah* is in violation of, *"A man should not wear a garment of women."*

[Having explained Rav Yochanan's view, the Gemara now returns to the first *braissa* quoted. The Gemara inquires:] How does the first opinion [which held that removing hair is only a rabbinic prohibition] understand the verse, *"A man should not wear a garment of women"*?

The Gemara answers: He understands it as it is explained in the following *braissa*:

The *braissa* writes: *"A man should not wear a garment of women."* What does this teach us? If it's teaching us that a man should not wear a women's garment, that does not fit with the context of the verse, which calls the practice described an "abomination" – such crossdressing should not be called an abomination! Rather, it must be teaching us that a man should not wear women's garments and go sit amongst women, and that women should not wear men's garments and sit amongst men.

The *braissa* continues: Rabbi Eliezer ben Yaakov [interpreted the verse differently]: How do I know that a woman should not go out with weaponry to war? It is based on the verse, *"The clothing of a man should not be upon a woman." "And a man should not wear a garment of women"* – this means that a man should not wear women's accessories.

Sefer HaChinuch: Mitzvah 542 [2]

מצוה תקמב

שלא תעדה אשה עדי איש

(א) שלא ילבשו הנשים מלבושי האנשים ולא יזדיינו בזיונם, ועל זה נאמר [דברים כ"ב, ה'], לא יהיה כלי גבר על אשה, ותוגם אנקלוס לא יהא תיקון זין דגבר על אתתא. ומן הדומה כי מפני כן פירש הכתוב בכלי זין, לפי שהם הכלים המיוחדים לגמרי לאנשים, שאין דרך אשה בעולם לצאת בכלי זין, אבל הוא הדין שאסור להם מדאוריתא לצאת במלבושים שדרך האנשים באותו המקום להשתמש בהם, כגון שתשים בראשה מצנפת או שאר כלים המיוחדים לאיש.

משרשי המצוה לזרחיק מאומתנו הקדושה דבר ערוה וכל ענין וכל צד שיהיה הכשלון באותו דבר מצוי מתוכו, וכענין שיאמרו זכרונם לברכה [סנהדרין ק"ו ע"א] על דרך משל, שאלקינו שונא זמה והוא, כלומר שלאהבתנו הרחיקנו מן הזמה שהיא דבר מכוער ביותר ויקח לב האדם ומדיחו מדרך טובה ומחשבה רצויה לדרך רעה ומחושבה של שטות. ואין טפק כי אם יהיו מלבושי האנשים והנשים שוים, יתערבו אלו עם אלו תמיד ומלאה הארץ זמה. ועוד אמרו בטעם מצוה זו שהיא להרחיק כל ענין עבודה זרה שדרכן של עובדי עבודה זרה היה בכך. ואלה שני הטעמים מצאתים בספרי הרמב"ם ז"ל אחר מתבי אותם.

דיני המצוה קצרים, בפשט הכתובים הם נכללים.

ונוהג איסור זה בכל מקום ובכל זמן בנקבות.

ואשה העוברת על זה ולבשה המלבושים המיוחדים באנשים לבד באותו המקום שהיא בו, חייבת מלקות.

…The purpose of this mitzvah was to distance our holy nation from promiscuous behavior, as well as any practices which could lead people to stumble in this regard. Our Rabbis taught, "Our G-d hates promiscuity," which means that out of His love for us, He distanced us from promiscuity, which is a disgusting thing and can capture a person's heart and lead him away from the good path… There is no doubt that if men and women were to wear the same clothing, the two genders would constantly be hanging around one another and the world would be filled with promiscuity.

There is another reason for this prohibition as well: To distance Jews from all idolatrous practices, since the idol worshipers used to [cross-dress as part of their worship].

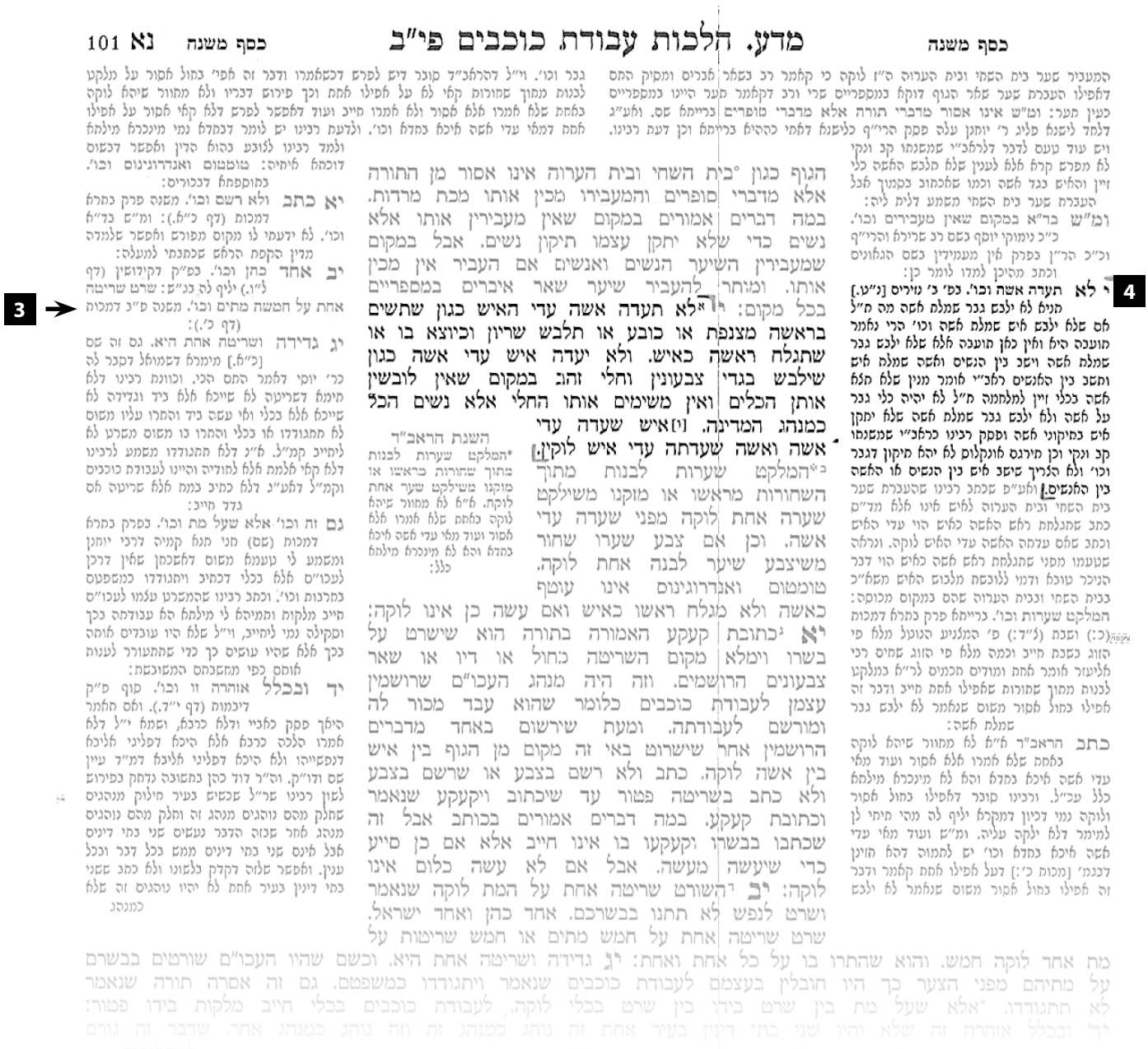

Rambam: Hilchos Avodas Kochavim 12:10 [3]

A women should not adorn the garments of a man. For example, she should not wear a turban or cap, or adorn battle armor or the like. She should also not shave her hair in the style of men. Similarly, a man should not dress up like a woman, for example, by wearing colored garments or chains of gold in a place where men don't wear such things… Everything follows the customs of the place. And a man who wears women's garments or the reverse is deserving of lashes…

Kesef Mishna, ibid. [4]

…The Rambam rules in accordance with R. Elazar ben Yaakov, for his teachings were rare but pure [i.e. They do not come up so often, but when they do, the halacha always follows them]… Hence, the Rambam does not require one to sit amongst those of the opposite gender [to violate the prohibition]…

Tur: Yoreh De'ah 182:5 [5]

לא תלבש אשה בגדים המיוחדין לאיש לפי מנהג המקום
לא תגלח אשה כאיש לא ילבש איש בגדי אשה

A woman should not wear clothing that is only worn by men in her locale. A women should not shave her head like a man. A man should not wear women's clothing.

Bach, ibid. [6]

ויש לתת לב על מה שנוהגים בפורים לשנות בגדיהם מאיש לאשה ומאשה לאיש ואין מוחה ולפי מה שכתבתי בדברים העשויין לנוי ולקישוט אסור לדברי הכל להתחכון כדי להתדמות וכבר השיב ה"ר יהודה מינץ ז"ל על זה כמבואר בתשובתו (סו"ס טז ד"ה על דבר) ואמר דכיון שאינו עושה כן אלא משום שמחת פורים אין בו איסור ודמי להעברת שער בית השחי והערוה כדי שלא להצטער או ראיית מראה כדי שלא יחבול בו במסתפר בעצמו. ונראה לפע"ד דדבריו בזה דחויים המה ממ"ש הר"א ממי"ץ להדיא דאף במשתאות של חתן וכלה איכא איסורא אלמא דאף מה שעושה משום שמחת מצוה אינו דומה לעושה כדי לינצל מן הצער וכן בדין דלינצל מצער אי אפשר בענין אחר אבל לשמחת חתן וכלה ולשמוח בפורים כבר אפשר בהרבה מיני שמחה ולא יעבור על לאו דלא ילבש ואין ספק שאילו לא היו נעלמים מ"ש הר"א ממיץ בזה ממהר"ר יהודה מינץ לא היה כותב כן. עוד כתב מהר"י מינץ כיון שיש היתר בפורים לחטוף המאכל ואין בו משום גזל הכי נמי לענין שינוי לבישת בגדים ותימה דבדבר שבממון ודאי אמרינן (גיטין לו ב) הפקר בית דין הפקר וכדכתבו האחרונים דאין להזמינם לבית דין על ככה אם לא עשו שלא כהוגן כפי מנהג העיר על פי טובי העיר והיינו טעמא משום דאין היתר אלא במה שהפקירו טובי העיר אבל בדבר איסור אין כח בשום בית דין להתיר משום שמחת מצוה בפורים בדבר שהוא אסור מן התורה או מדבריהם וא"כ מה שמשנים בגדיהם בפורים מאשה לאיש ומאיש לאשה כדי להתדמות ובדברים שהוא לנוי ולקישוט אסור מדאורייתא לרבי אליעזר בן יעקב וכל הפוסקים פוסקים כרבי אליעזר בן יעקב ואף לתנא קמא דהעברת שער מדברי סופרים ונפרש דהוא הדין שאר תיקוני אשה לנוי וליופי נמי מדברי סופרים וקרא דלא ילבש אינו אלא שלא ישנה איש ללבוש בגדי אשה ולילך בין הנשים מכל מקום איכא איסורא מדבריהם במה שהוא לנוי ולקישוט וכל שכן הוא מהעברת שער שאינו ניכר ואסור מדברי סופרים כל שכן בדבר הניכר וגלוי ועוד דגם לובשין שעטנז ועוד דנמשך מזה שילכו האיש בין הנשים ואשה בין אנשים לניאוף ועוד הדבר שהוא הרע ביותר הוא שמכסים פניהם בפרצופים שלא יכירום ואין עלינו לומר בזה אלא הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין כדאמרינן במסכת שבת ריש פרק שואל אדם (קמח ב) ואף באיסורא דאורייתא אמרינן הנח וכו' אבל כל ירא שמים יזהיר לאנשי ביתו ולנשמעים בקולו שלא יעברו על איסור לאו לא בפורים ולא בשמחת חתן וכלה ותבא עליו ברכה להרים מכשולות מדרך עמינו ומנהגים לא הגונים לא ינהגו עוד.

The Bach starts by questioning why wearing clothing of the opposite gender has become prevalent on Purim, without anyone protesting on the grounds of, *"A man should not wear garments of women."*

He cites Rav Yehuda of Mintz, who explained that since the intention of all the crossdressers was merely to increase joyousness on Purim, and not for promiscuity, it was permitted. Rav Yehuda proves this from the fact that looking in a mirror is permitted if one's intention is just to avoid cutting oneself during a haircut, and shaving one's underarms is permitted to avoid pain.

The Bach disagrees with Rav Yehuda of Mintz, citing Rav Elazar of Mintz who forbid crossdressing at weddings, even though it was done just to increase simcha. He rejects Rav Yehuda's proofs as well, distinguishing between cases where one has no other option to avoid pain or cutting oneself, and the case of Purim where rejoicing can be accomplished in many other ways.

Rav Yehuda of Mintz also brought another proof that crossdressing is permitted from the fact that the minhag is to permit grabbing food from one another on Purim, despite the fact that doing so would normally be stealing. The Bach roundly rejects this proof, distinguishing between monetary matters, where a town has the power to modify Torah law based on the principle of *Hefker Beis Din Hefker*, and regular prohibitions where they lack such authority.

The Bach concludes that crossdressing on Purim is likely a Torah prohibition (since the halacha follows Rav Eliezer ben Yaakov), and is at the very least a rabbinic prohibition.

However, the Bach suggests that it might be better not to publicly protest this minhag, as many Jews will likely not listen, it is better to leave people as unintentional sinners rather than intentional ones. The Bach says that any G-d-fearing Jew should warn his friends and family not to violate this Biblical prohibition, both on Purim and at weddings celebrations.

Shulchan Aruch: Yoreh De'ah 182:5 [7]

יורה דעה קפב הלכות לא ילבש גבר וכו' שפתי כהן טורי זהב

הלכות לא ילבש גבר וכו'

קפב דברים האסורים משום לא ילבש גבר

שמלת אשה . וכו' ט' סעיפים :

קפב (א) בית השחי כו' . לפי שכתב כיס יוסף כשם הכ"ל יובא התם בקיצור סוף סימן קודם לזה משמע דכאן מקום קנוח תכור כתבו תוס' *) דלא כמאן דשנה שכיבית הכור כאן : (ב) שאר אברים בטפרים . פי' כעין תער : (ג) אפור לחוך בידו כו' . גם בהוספות פרק שני גזירים שם כתוב דין זה בשם הגמי וכיבית הערוה הלא בכרס"י שם כתוב בפשיעת זו מהו לחוך דהיינו בכיבית הגמי ולא זכר בית הערוה וכ' מו"ח ז"ל הטעם דבכיבית הערוה בלא"י אסור מטעם הראוי כדלקמן בס' כל היד רבי טרפון אומר כל המכניס ידו למטה מטבורו הקלן ואין הלכה כרבי טרפון ב"ש פרק שני גזירים (דף כ"ט ע"ב) ולא משמע הכי דהא בכיבית הערוה ליכא משום ראוי כלל אלא משום דבר המגונה ומכיון דבכיבית הערוה ליכא משום ראוי ומשום דבר המגונה אסור בכל גוף האדם ואפילו בבית השחי ובית הערוה כדי להשירו ה אבל כותב לחוך ו בבגדו להשירו: ד (ה) מי שיש לו חטטין בבית השחי ובית הערוה ומצטער מצר השער י מותר להעבירו :

ה (ד) ז [ח] י לא תעדה אשה (ז) ערי האיש

(ד) לא תעדה אשה . משמע דרך עידוי וקיקוט אסור

7 ←

8 ←

252 שפתי כהן יורה דעה קפב הלכות לא ילבש גבר וכו' טורי זהב

8 ←
continued

9 ←

7 ←
continued

Ohr on Campus

Shulchan Aruch: Yoreh De'ah 282:5 [7]

A women should not adorn herself with a man's accessories, for example, she should not put on a turban or cap or armor that only men wear in her locale. Nor should she shave her head like a man would. And a man should not wear female accessories, for example, he should not wear colored clothing or wear golden chains in towns and cities where men do not wear such garments and women do.

RAMA: One may not wear even a single garment identified with the opposite gender, and even if one's true gender is still clearly recognizable from the rest of one's clothing, this remains forbidden.

Taz (4), ibid. [8]

It sounds from the language of the Shulchan Aruch that only adorning such garments is forbidden. However, to wear them as protection from the elements – heat, cold, or rain – would be permitted. This seems obvious, and one can draw support for this leniency from the fact that a man is allowed to use a mirror to take a haircut if he needs to [Note: Normally, the Shulchan Aruch forbids men to look in the mirror, as in his times it was something that only women would do.] And not only that, but the Rama elsewhere cites that the minhag on Purim was to be lenient on crossdressing, even though there were those who prohibited the practice.

However, my father-in-law, the Bach, forbade this practice, and brought proof from the fact that Rabbi Eliezer of Mitz forbade crossdressing as part of wedding celebrations. Those who are willing to abstain from this should be blessed, for there are many pitfalls that can arise when men and women are walking together without any way to know who is a man and who is a woman.

Shach (7), ibid. [9]

...However, it appears that [these leniencies] will only allow a man to wear a women's accessory garment, but to wear so many women's garments that it is no longer clear that he is a man, or, in the reverse case, that she is a woman, is always forbidden.

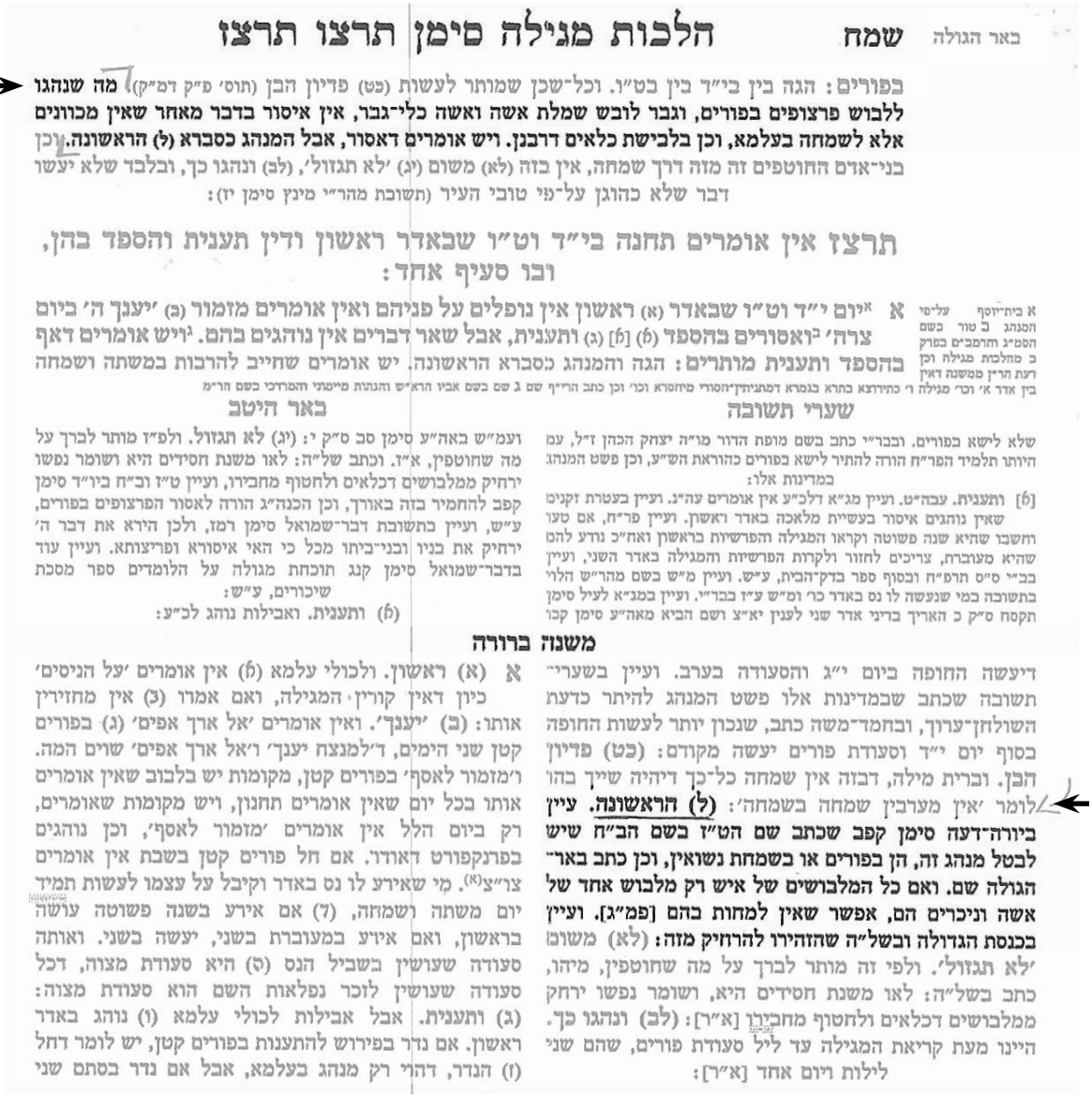

באר הגולה שמח הלכות מגילה סימן תרצו תרצו

10 → בפורים: הגה בין בי"ד בין בט"ו. וכל־שכן שמותר לעשות (פט) פדיון הבן (תוס' פ"ק דמ"ק) מה שנהגו **ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי־גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא, וכן בלבישת כלאים דרבנן. ויש אומרים דאסור, אבל המנהג כסברא (ל) הראשונה.** עיין בני־אדם החוטפים זה מזה דרך שמחה, אין בזה (לא) משום (יג) 'לא תגזול', (לב) ונהגו כך, ובלבד שלא יעשו דבר שלא כהוגן על־פי טובי העיר (תשובת מהר"י מינץ סימן יז):

תרצז אין אומרים תחנה בי"ד וט"ו שבאדר ראשון ודין תענית והספד בהן, ובו סעיף אחד:

א א יום י"ד וט"ו שבאדר (א) ראשון אין נופלים על פניהם ואין אומרים מזמור (ב) 'יענך ה' ביום צרה', ב ואסורים בהספד (ג) [ג] ותענית, אבל שאר דברים אין נוהגים בהם. ג יש אומרים דאף בהספד ותענית מותרים: הגה והמנהג כסברא הראשונה. יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה

א ביה"יוסף על־פי הכנהג ב טור בשם הסמ"ג והרמב"ם בפרק ב מהלכות מגילה וכן דעת הריף מפשטה דאין בין אדר א' וכו' מגילה ו' כתירוצא כתרא בגמרא דפתיחתן־הסתרי פיחזקרא וכו' וכן כתב הרי"ף שם ג שם בשם אביו הרא"ש והגהות מיימוני הסתרכי בשם הרי"מ

שערי תשובה

שלא לישא בפורים. ובבר"י כתב בשם מופת הדור מו"ה יצחק הכהן ז"ל, עם היותו תלמיד הפר"ח הורה להתיר לישא בפורים כהוראת הש"ע, וכן פשט המנהג במדינות אלו:

[ג] ותענית. עבה"ט. ועיין מג"א דלכ"ע אין אומרים עה"נ. ועיין בעטרת זקנים שאין נוהגים איסור בעשיית מלאכה באדר ראשון. ועיין פר"ח, אם טעו וחשבו שהיא שנה פשוטה וקראו המגילה הפרשיות בראשון ואח"כ נודע להם שהיא מעוברת, צריכים לחזור ולקרות הפרשיות והמגילה באדר השני, ועיין בב"י ס"ס תרפ"ח ובסוף ספר בדק־הבית, ע"ש. ועיין מ"ש בשם מהר"ש הלוי בתשובה במי שנעשה לו נס באדר כר' ומ"ש ע"ז בבר"י. ועיין במג"א לעיל סימן תקסח ס"ק כ הארוך בדיני אדר שני לענין יא"צ ושם הביא מאה"ג סימן קכו

באר היטב

ועמ"ש באה"ע סימן סב ס"ק י: (יג) לא תגזול. ולפ"ז מותר לברך על מה שחוטפין, א"ז. וכתב של"ה: לאו משנת חסידים היא ושומר נפשו ירחיק ממלבושים דכלאים ולחטוף מחבירו, ועיין ט"ז וב"ח ביו"ד סימן קפב להחמיר בזה באורך, וכן הכנה"ג הורה לאסור הפרצופים בפורים, ע"ש, ועיין בתשובת דבר־שמואל סימן רמז, ולכן הירא את דבר ה' ירחיק את בניו ובני־ביתו מכל כי האי איסורא ופריצותא. ועיין עוד בדבר־שמואל סימן קנג תוכחת מגולה על הלומדים ספר מסכת שיכורים, ע"ש:

(ג) ותענית. ואבילות נוהג לכ"ע:

משנה ברורה

א (א) ראשון. ולכולי עלמא (ג) אין אומרים 'על הניסים' כיון דאין קורין המגילה, ואם אמרו (ב) אין מחזירין אותו: (ב) 'יענך'. ואין אומרים 'אל ארך אפים' (ג) בפורים קטן שני הימים, ד'למנצח יענך' ו'אל ארך אפים' שוים המה. ו'מזמור לאסף' בפורים קטן, מקומות יש בלבוב שאין אומרים אותו בכל יום שאין אומרים תחנון, ויש מקומות שאומרים, רק ביום הלל אין אומרים 'מזמור לאסף', וכן נוהגים בפרנקפורט דאודר. אם חל פורים קטן בשבת אין אומרים צו"צ(א). מי שאירע לו נס באדר וקיבל על עצמו לעשות תמיד יום משתה ושמחה, (ד) אם אירע בשנה פשוטה עושה בראשון, ואם אירע במעוברת בשני, יעשה בשני. ואותה סעודה שעושין בשביל הנס (ה) היא סעודת מצוה, דכל סעודה שעושין לזכר נפלאות השם הוא סעודת מצוה: (ג) ותענית. אבל אבילות לכולי עלמא (ו) נוהג באדר ראשון. אם נדר בפירוש להתענות בפורים קטן, יש לומר דחל (ז) הנדר, דהוי רק מנהג בעלמא, אבל אם נדר בסתם שני

דיעשה החופה ביום י"ג והסעודה בערב. ועיין בשערי תשובה שכתב שבמדינות אלו פשט המנהג להיתר כדעת השולחן־ערוך, ובחמד־משה כתב, שנכון יותר לעשות החופה בסוף יום י"ד וסעודת פורים יעשה מקודם: (פט) פדיון הבן. ובברית מילה, דבזה אין שמחה כל־כך דיהיה שייך בהו לומר 'אין מערבין שמחה בשמחה': (ל) **הראשונה.** עיין **ביורה־דעה סימן קפב שכתב שם הט"ז בשם הב"ח שיש לבטל מנהג זה, הן בפורים או בשמחת נשואין, וכן כתב באר־הגולה שם. ואם כל המלבושים של איש רק מלבוש אחד של אשה וניכרים הם, אפשר שאין למחות בהם [פמ"ג]. ועיין בכנסת הגדולה ובשל"ה שהזהירו להרוזיק מזה:** (לא) משום 'לא תגזול'. ולפי זה מותר לברך על מה שחוטפין, מיהו, כתב בשל"ה: לאו משנת חסידים היא, ושומר נפשו ירחק ממלבושים דכלאים ולחטוף מחבירו [א"ר]: (לב) ונהגו כך. היינו מעת קריאת המגילה עד ליל סעודת פורים, שהם שני לילות ויום אחד [א"ר]:

10 → בפורים: הגה בין בי"ד בין בט"ו. וכל־שכן שמותר לעשות (פט) פדיון הבן (תוס' פ"ק דמ"ק) **מה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי־גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא, וכן בלבישת כלאים דרבנן. ויש אומרים דאסור, אבל המנהג כסברא (ל) הראשונה.** עיין בני־אדם החוטפים זה מזה דרך שמחה, אין בזה (לא) משום (יג) 'לא תגזול', (לב) ונהגו כך, ובלבד שלא יעשו דבר שלא כהוגן על־פי טובי העיר (תשובת מהר"י מינץ סימן יז):

11 → לומר 'אין מערבין שמחה בשמחה': (ל) **הראשונה.** עיין **ביורה־דעה סימן קפב שכתב שם הט"ז בשם הב"ח שיש לבטל מנהג זה, הן בפורים או בשמחת נשואין, וכן כתב באר־הגולה שם. ואם כל המלבושים של איש רק מלבוש אחד של אשה וניכרים הם, אפשר שאין למחות בהם [פמ"ג]. ועיין בכנסת הגדולה ובשל"ה שהזהירו להרוזיק מזה:** (לא) משום 'לא תגזול'. ולפי זה מותר לברך על מה שחוטפין, מיהו, כתב בשל"ה: לאו משנת חסידים היא, ושומר נפשו ירחק ממלבושים דכלאים ולחטוף מחבירו [א"ר]: (לב) ונהגו כך. היינו מעת קריאת המגילה עד ליל סעודת פורים, שהם שני לילות ויום אחד [א"ר]:

Shulchan Aruch: Orach Chaim 696 [10]

The minhag of wearing masks on Purim, and specifically for men to wear dresses of women and women those of men, does not violate any prohibition, since the intentions of all the people involved are just to enhance the celebration. And so too, it is permitted to wear shatnez d'rabbanan on Purim. However, there are those who say ("Yeish Omrim") that this is forbidden, but the minhag follows the first view.

Mishna Brurah (30), ibid. [11]

If you take a look at what the Taz writes in the name of the Bach in Yoreh De'ah, you will see that his view is that this minhag of crossdressing should be abolished both on Purim and at weddings. However, if a man wears just one garment normally worn by women, and from the rest of his clothing he is recognizable as a man, perhaps one should not protest. However, the Knesset ha'Gedola and the Shlah both warned that one should distance himself from all this…

CONCLUSION

DISCLAIMER:

The views and opinions presented in this sourcesheet should not be taken as *halachah l'maaseh*.
Before applying these halachos to real-life situations, one must consult with a competent halachic authority.